„Nu-i de ajuns să faci bine, mai trebuie să-l faci şi bine”. (Diderot)

Dreptul

Săptămînal juridic

ISSN 1857-3185

VINERI

21 februarie

2014

Anul XIII

nr. 7 (506)

8 pagini – 4 lei

E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com

Igor Corman a solicitat susţinerea Parlamentului European privind liberalizarea regimului de vize pentru cetăţenii moldoveni

Preşedintele Parlamentului Igor Corman a solicitat susţinerea europarlamentarilor, precum şi a guvernelor naţionale ale ţărilor membre ale UE, în adoptarea cît mai grabnică a deciziilor finale privind liberalizarea regimului de vize pentru cetăţenii moldoveni.

Şeful Legislativului a mai declarat că evoluţiile la nivel regional reafirmă importanţa consolidării sprijinului Uniunii Europene pentru modernizarea economică şi politică a Republicii Moldova. Declaraţiile au fost făcute de preşedintele Parlamentului în cadrul discuţiilor cu membrii Comisiei pentru afaceri externe a Parlamentului European.

În adresarea sa către membrii Comisiei, Igor Corman a menţionat că Republica Moldova a îndeplinit angajamentele privind iniţierea reformelor de modernizare a ţării pentru apropierea de Uniunea Europeană, înregistrînd deja rezultate concrete în domeniile controlului frontierelor şi a migraţiei, ordinii publice şi securităţii, precum şi a drepturilor omului. Speakerul s-a referit, de asemenea, la impactul social şi economic al reformelor.

Igor Corman a afirmat că decizia recentă a Parlamentului European de a elimina toate restricţiile la importul de vinuri moldoveneşti a transmis un mesaj puternic de susţinere cetăţenilor şi mediului de afaceri din ţara noastră. Preşedintele Parlamentului a îndemnat UE să sprijine Moldova şi în alte domenii sensibile şi să ajute agricultorii şi industria de prelucrare să devină competitivi.

Speakerul a declarat că în pofida tuturor provocărilor, Republica Moldova este mai hotărîtă ca niciodată să continue eforturile de armonizare a structurilor economice şi politice naţionale cu cele ale UE.

Şeful Legislativului a subliniat că decizia Parlamentului European privind liberalizarea regimului de vize reprezintă un semnal clar pentru moldoveni cu privire la beneficiile tangibile ale integrării europene, care înseamnă şanse egale pentru toţi cetăţenii.

„Autorităţile vor conlucra cu organizaţiile naţionale ale societăţii civile pentru a comunica şi informa cetăţenii despre beneficiile integrării europene, pentru a asigura un dialog naţional constructiv menit să sensibilizeze oamenii”, a punctat Igor Corman.

Şeful Legislativului a vorbit şi despre beneficiile concrete ce le vor avea cetăţenii noştri din regiunea transnistreană, care vor soluţiona problemele legate de izolarea politică şi economică, contribuind la eliminarea influenţei destabilizatoare existente acum în zonă.

De asemenea, preşedintele Parlamentului a apreciat adoptarea de către Uniunea Europeană a unei rezoluţii prin care condamnă încălcarea dreptului la educaţie a copiilor care studiază în şcolile moldoveneşti cu predare în grafie latină din regiunea transnistreană. Speakerul a menţionat că întru rezolvarea conflictului transnistrean „este nevoie de un dialog constructiv şi iniţiative concrete pentru a identifica soluţii viabile şi durabile”.

Igor Corman şi-a încheiat adresarea către membrii Comisiei pentru afaceri externe a Parlamentului European reiterînd importanţa suportului continuu şi a cooperării active cu UE pentru ca perspectiva europeană a Republicii Moldova să devină realitate. „În contextul geopolitic actual, noi contăm pe sprijinul partenerilor şi a prietenilor noştri”, a conchis oficialul.

Totodată, preşedintele Parlamentului a avut o întrevedere cu europarlamentarul bulgar Evgheni Kirilov, membru al Comisiei pentru afaceri externe şi copreşedinte al Adunării Parlamentare a Parteneriatului Estic EURONEST. Ei au discutat despre obiectivele Parteneriatului Estic pentru perioada următoare, pînă la Summitul din 2015, care va avea loc la Riga.

Jose Manuel Barroso: Semnarea Acordului de Asociere cu UE va fi pentru Moldova un adevărat progres în calea sa europeană

Semnarea Acordului de Asociere cu UE va fi pentru Moldova un adevărat progres în calea sa europeană.

Declaraţia a fost făcută de comisarul european într-o conferinţă de presă comună cu preşedintele României Traian Băsescu, care a avut loc la Bruxelles, menţionînd că semnarea acestui document va contribui la implementarea reformelor europene, consolidarea suveranităţii şi a integrităţii teritoriale a Moldovei.

Jose Manuel Barroso a spus că Moldova este un subiect de importanţă strategică pentru Europa. Oficialul a menţionat că autorităţile Moldovei au parafat Acordul de Asociere cu UE şi întotdeauna au susţinut că vor să semneze acest acord şi să atingă scopul asocierii cu UE.

„Premierul Moldovei, Iurie Leancă, a confirmat aceste scopuri. Sperăm că autorităţile moldoveneşti vor putea decide pentru ele, fără presiuni externe, ce vor să facă. Nu vreau să speculez, aşa cum o vor face alţii. Noi respectăm suveranitatea partenerilor noştri. Dacă ţara vrea să adere la UE, aşa cum declară, noi, Uniunea Europeană, sîntem gata să depunem toate eforturile pentru asta”, a subliniat J. M. Barroso.

Oficialul european a mai spus că va accepta invitaţia autorităţilor moldoveneşti şi va vizita ţara noastră în prima jumătate a anului curent.

S-a dat start campaniei de informare a agenţilor economici privind Acordul de Comerţ Liber cu UE

Ministerul Economiei a lansat o campanie de informare a agenţilor economici din toată ţara privind Acordul de Comerţ Liber cu UE.

Astfel, antreprenorii şi reprezentanţii asociaţiilor de business din sectorul agro-alimentar, membri ai patronatelor precum şi reprezentanţi ai instituţiilor publice de stat prezenţi în cadrul unui seminar în acest domeniu au aflat care vor fi posibilităţile de export după semnarea Acordului, mecanismele de protecţie comercială, instrumentele de susţinere şi proiectele de finanţare destinate producătorilor autohtoni pentru dezvoltarea competitivităţii.

Potrivit specialiştilor, după intrarea în vigoare a Acordului, antreprenorii moldoveni vor beneficia de condiţii preferenţiale în ceea ce priveşte accesul produselor pe piaţa UE. Aceasta prevede acordarea contingentelor tarifare de către Republica Moldova şi UE, precum şi eliminarea progresivă de către Moldova a taxelor vamale pentru anumite produse agricole selectate, realizarea căreia va urma parcursul unei perioade de tranziţie mai îndelungate, de maximum 10 ani.

Astfel, pentru sectoarele sensibile Zona de Liber Schimb Aprofundat şi Cuprinzător (ZLSAC) oferă producătorilor autohtoni mai mult timp pentru a se adapta la un mediu mai competitiv, interval în care consumatorilor li se oferă o alegere mai vastă de produse la preţuri mici şi calitate sporită. În ceea ce priveşte taxele vamale la export, acestea vor fi interzise din start.

De asemenea, agenţii economici au fost informaţi şi despre condiţiile de comerţ bilateral şi concesiile aplicate la un şir de produse agricole importate şi exportate în ţara noastră după semnarea Acordului de Comerţ Liber cu Turcia.

Flash

Preşedintele Nicolae Timofti a reconfirmat în funcţie mai mulţi judecători

Preşedintele Republicii Moldova Nicolae Timofti a reconfirmat, recent, prin decret prezidenţial, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii, în funcţia de judecător, un grup de judecători de instrucţie.

Este vorba de: Andrei Balan - Judecătoria Rezina, Igor Brai - Judecătoria Anenii Noi, Viorica Caduc - Judecătoria Briceni, Oleg Cojocari - Judecătoria Criuleni, Constantin Ghencea - Judecătoria Cantemir, Ruslan Petrov - Judecătoria Cahul.

Printr-un alt decret prezidenţial, şeful statului a reconfirmat în funcţia de judecător pînă la expirarea împuternicirilor, pe judecătorii de instrucţie Dorina Croitor - Judecătoria Călăraşi, Lilia Daşchevici - Judecătoria Ungheni.

De asemenea, preşedintele N. Timofti a numit-o pe Elena Grumeza în funcţia de judecător la Curtea de Apel Bălţi.

Numărul funcţionarilor corupţi a crescut în 2013

Numărul funcţionarilor corupţi a crescut în 2013. Aproape 400 dintre ei au fost prinşi anul trecut în timp ce luau sau cereau şpagă. Potrivit datelor Centrului Naţional Anticorupţie, creşterea este de aproape 30 la sută comparativ cu 2012.

Astfel, anul trecut, ofiţerii CNA au contracarat 374 de acte de corupţie. Cel mai mult au cerut sau primit mită angajaţii din instituţiile de drept, administraţia publică locală, din domeniul finanţelor, din medicină, educaţie, construcţii şi avocatură.

În 2013, CNA a expediat în instanţă aproape 169 de cauze penale iniţiate pentru corupţie. Persoanele care figurau în aceste dosare au prejudiciat statul cu aproape 100 de milioane de lei, dintre care au fost recuperate doar 236 de mii de lei.

Femeilor transnistrene le este interzis să practice 307 tipuri de activităţi

Angajatorii din Transnistria nu au dreptul să utilizeze munca femeilor în 307 tipuri de lucrări. Acestea sînt incluse în Lista muncilor grele şi cu condiţii de lucru nocive sau periculoase, la executarea cărora este interzisă folosirea muncii feminine, listă aprobată de guvernul tiraspolean.

Astfel, pe lîngă lucrările de ridicare şi mutare manuală a greutăţilor, este interzisă antrenarea femeilor în lucrări subterane, în metalurgie şi prelucrarea metalelor, în cazangerii, la lucrările de sudat. Femeia nu poate fi montor electric la liniile electrice, tăietor de lemne, de piatră, sacrificator de animale, maşinist de locomotivă Diesel sau asistent al acestuia, marinar.

În agricultură, femeile nu pot fi angajate, în particular, „în deservirea taurilor de reproducţie, a cailor de reproducţie, a vierilor de prăsilă”, nici angajate ca şoferi de autocamioane.

Directorul MIEPO a fost nominalizat în Comitetul de Experţi în Administraţia Publică al ONU

Secretarul General al ONU a nominalizat candidaţii Comitetului de Experţi în Administraţia Publică al Organizaţiei Naţiunilor Unite (CEPA) din cadrul Consiliului Economic şi Social al ONU (ECOSOC) pentru anii 2014-2017.

Republica Moldova va fi reprezentată în Comitetul susmenţionat de către Dona Şcola, directorul executiv al Organizaţiei de Atragere a Investiţiilor şi Promovare a Exportului din Moldova (MIEPO).

Potrivit Serviciului de informare şi comunicare cu mass-media al Ministerului Economiei, CEPA este format din 24 de membri, printre care şi Republica Moldova, care se întrunesc anual la sediul ONU din New York.

Conform rezoluţiei 2001/45, adoptată de ECOSOC, Comitetul este responsabil de sprijinirea activităţii ECOSOC în ceea ce priveşte problemele în guvernare, inclusiv în e-guvernare, precum şi în administraţia publică, în concordanţă cu Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului, ONU.

Experţii vor activa în cadrul Comitetului pentru o perioadă de patru ani, termen care a început la 1 ianuarie 2014 şi expiră la 31 decembrie 2017.

Un centru ce oferă servicii migranţilor a fost deschis la Ungheni

Un Centru ce va oferi servicii migranţilor moldoveni a fost inaugurat la Ungheni. Acesta reprezintă o platformă de servicii integrate şi durabile pentru migranţi. Astfel, cetăţenii moldoveni care intenţionează să plece peste hotarele ţării, precum şi cei care sînt deja stabiliţi în străinătate, vor avea acces la servicii specializate şi informaţii ce vizează diverse domenii.

Acest Centru va oferi date privind angajarea în cîmpul muncii, serviciile medicale şi telecomunicaţiile. „Vom susţine cetăţenii interesaţi într-o migraţie eficientă”, a declarat vicepreşedinta raionului Ungheni, preşedinta Consiliului consultativ local în cadrul acestui proiect, Iulia Pancu.

De notat că, în Republica Moldova vor fi deschise trei astfel de centre: la Ungheni, Edineţ şi Cahul. În anul 2015, un centru similar va fi deschis şi la Chişinău.

Valoarea totală a proiectului este de 2,5 milioane de euro, acesta fiind finanţat de Uniunea Europeană şi cofinanţat de Agenţia Elveţiană pentru Dezvoltare şi Cooperare.

Ex-ministrul Justiţiei Vitalie Pîrlog va conduce Curtea de Arbitraj din Republica Moldova

Ex-ministrul Justiţiei Vitalie Pîrlog, doctor în drept, va conduce Curtea de Arbitraj din Republica Moldova, care a fost creată pe lîngă Agenţia pentru Protecţia Investitorilor. Agenţia deja a aprobat Regulamentul de activitate al Curţii de Arbitraj, fiind înregistrat la Curtea Supremă de Justiţie, care prevede atît regulile de arbitrare, cît şi alte aspecte legate de acest proces.

Vitalie Pîrlog a declarat că apariţia Curţii de Arbitraj din Republica Moldova era absolut necesară din mai multe puncte de vedere. El a precizat că, în primul rînd oamenii, în special investitorii, nu prea au încredere în actul de justiţie şi astfel ei obţin o modalitate de alternativă, viabilă şi mai operativă pentru a-şi soluţiona problemele. În al doilea rînd, mulţi agenţi economici, atunci cînd semnează contracte, prevăd că, înainte de a se adresa în instanţele de judecată pentru soluţionarea eventualelor litigii, vor apela la un arbitraj. „În condiţiile în care ei nu au încredere în justiţie pentru reglementarea litigiilor, vor avea posibilitatea de a apela la o instanţă de arbitraj, prin care, sînt sigur, vor vedea această diferenţă de examinare a litigiilor şi soluţiilor adoptate. Este vorba de operativitate şi eficienţă. Este o acţiune oportună pentru Republica Moldova”, a precizat Vitalie Pîrlog.

El a mai menţionat că, chiar dacă legislaţia prevede activitatea arbitrajelor, acestea în mare parte sînt amorfe şi nu fac faţă sarcinilor legale pe care le au în măsura în care ar trebui. „Noi ne propunem să mişcăm lucrurile înainte din acest punct de vedere şi sînt sigur că vom reuşi”, a declarat Vitalie Pîrlog.

Ex-ministrul Justiţiei a spus că, Curtea de Arbitraj va atrage în activitatea sa inclusiv arbitri din exterior, personalităţi profesioniste din afara ţării, care sînt dedicaţi acestui domeniu, au reputaţie ireproşabilă şi pot contribui decisiv la soluţionarea cauzelor pînă a se ajunge în instanţa de judecată, dar şi la dezvoltarea acestui domeniu în Republica Moldova.

„Vom începe cu arbitrarea litigiilor din sectorul bancar, şi alte situaţii litigioase cu implicarea investitorilor străini, dar şi cu alte litigii legate de activitatea de antreprenoriat. Am încredere că activitatea noastră va fi utilă atît mediului de afaceri, cît şi Republicii Moldova, în general”, a mai declarat Vitalie Pîrlog.

CNA instruieşte 30 de autorităţi cum să gestioneze liniile telefonice anticorupţie

Aproximativ 30 de reprezentanţi ai diferitor autorităţi publice centrale sînt instruiţi de ofiţerii CNA cum să gestioneze informaţiile parvenite la liniile telefonice anticorupţie. Asta după ce a fost aprobat un nou regulament de funcţionare a sistemului liniilor fierbinţi.

Ofiţerii CNA îi informează pe operatorii liniilor telefonice anticorupţie despre cadrul normativ ce vizează funcţionarea sistemului liniilor telefonice anticorupţie, clasificarea sistemului, precum şi regulile generale de funcţionare şi responsabilităţile revenite. De asemenea, operatorii acestor linii sînt informaţi cu privire la criteriile de calificare şi delimitare a actelor de corupţie, celor conexe corupţiei şi faptelor de comportament corupţional, în contextul cadrului normativ naţional.

Printre autorităţile care beneficiază de instruire sînt: Procuratura Generală, Curtea de Conturi, Consiliul Superior al Magistraturii, Comisia Naţională de Integritate, Comisia Electorală Centrală, Serviciul de Informaţii şi Securitate, Ministerul Economiei, Ministerul Finanţelor, Ministerul Justiţiei, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Afacerilor Externe şi Integrării Europene, Ministerul Apărării, Ministerul Dezvoltării Regionale şi Construcţiilor, Ministerul Agriculturii şi Industriei Alimentare, Ministerul Transporturilor şi Infrastructurii Drumurilor, Ministerul Mediului, Ministerul Educaţiei, Ministerul Culturii, Ministerul Muncii, Protecţiei Sociale şi Familiei, Ministerul Sănătăţii, Ministerul Tineretului şi Sportului, Ministerul Tehnologiei Informaţiei şi Comunicaţiilor, Biroul Naţional de Statistică, Agenţia Relaţii Funciare şi Cadastru, Biroul Relaţii Interetnice, Agenţia „Moldsilva”, Agenţia Rezerve Materiale, şi Agenţia Turismului.

Amintim că, pe 25 octombrie 2013, Parlamentul a adoptat Legea cu privire la aprobarea Regulamentului de funcţionare a liniilor telefonice anticorupţie, prin care a desemnat CNA drept autoritate care va monitoriza funcţionlitatea întregului sistem al liniilor anticorupţie.

Părinţii care îngrijesc de copiii cu dizabilităţi severe sînt discriminaţi în sistemul de pensionare

Părinţii copiilor cu dizabilităţi severe sînt discriminaţi pentru că statul refuză să le achite o pensie de îngrijire a copilului. Aceştia ajung la vîrsta pensionării cu o pensie de 108 lei, ceea ce nu le permite să ducă un trai decent. Asta deşi timp de mai bine de zece ani au muncit acasă ca să fie alături de copiii lor.

La aceste concluzii au ajuns membrii Consiliului Nediscriminare, care recomandă Guvernului să modifice formula de calcul privind stagiul de cotizare socială în cazul a circa o mie de părinţi care s-au pomenit în această situaţie.

Pentru îngrijirea copiilor, părinţii cărora au decis să îi instituţionalizeze, statul cheltuie circa 35 mii lei anual. Astfel, mamele copiilor din cazul nostru s-au plîns Consiliului Nediscriminare că statul nu le-a asigurat egalitate de şanse pentru că au ales să nu-şi instituţionalizeze copiii cu dizabilităţi severe, ci să-i îngrijească în familie.

După adoptarea Legii 156, a fost exclus din stagiul de cotizare perioada de îngrijire a copilului cu dizabilităţi de gradul întîi. Părinţii, cel mai des mamele copiilor cu dizabilităţi, nu se pot angaja în cîmpul muncii deoarece copii necesită îngrijire permanentă. Prin urmare, mamelor le este încălcat dreptul la muncă.

Timp de 13 ani, aceşti părinţi au depus eforturi pentru îngrijirea copiilor lor cu dizabilităţi severe, însă statul a neglijat aceşti ani de muncă. Consiliul Nediscriminare recomandă MMPSFC să propună Guvernului să adopte o hotărîre prin care să includă această perioadă de lucru în stagiul de cotizare, care ar ajunge la 600 lei, echivalentul unei pensii minime.

„Acest grup vulnerabil de mame au renunţat la cariera personală, la dreptul de a se angaja în cîmpul muncii, au ajuns să fie excluse din sistemul de îngrijire socială. Acestea sînt pedepsite cu o alocaţie socială de 108 lei atunci cînd ating vîrsta de pensionare şi sînt sortite unui trai deplorabil”, a declarat Lucia Gavriliţă, membră a Consiliului Nediscriminare.

Consiliul a constatat că unii părinţi sînt trataţi diferenţiat şi mai puţin favorabil, decît părinţii care şi-au instituţionalizat copiii, din motiv că au ales să asigure copilului său dreptul la casă şi familie, îngrijindu-l personal. „Chiar dacă aparent este o problemă nu atît de gravă, pentru circa 1000 de părinţi această prevedere este discriminatorie, a mai adăugat Lucia Gavriliţă.

Consiliul recomandă Ministerului Muncii Protecţiei Sociale şi Familiei să elaboreze o prevedere prin care perioada anului 1999 să fie inclusă în stagiul de cotizare, la fel şi să modifice prevederea referitoare la vîrsta de pensionare pentru candidaţii Serviciului social „Asistenţă personală”.

Noul serviciu, creat de Ministerul Muncii, Protecţiei Sociale, Familiei şi Copilului, în 2013, privind asistenţa persoanelor cu dizabilităţi, de asemenea, discriminează potenţialii îngrijitori care au atins deja vîrsta pensionară. Doina Ioana Străisteanu, membră a Consiliului Nediscriminare a declarat că mamele care deţin o experienţă de îngrijire a copiilor cu dizabilităţi, dar au atins vîrsta de 57 de ani, nu pot candida pentru această funcţie.

Consiliul pentru Prevenirea şi Eliminarea Discriminării şi Asigurarea Egalităţii a constatat că noua stipulare a Legii privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilităţi este o discriminare directă pe criteriul de gen şi vîrstă privind şansa de a deveni asistent personal pentru îngrijirea propriului copil. Actuala lege prevede că pentru a deveni asistent personal al propriului copil, cu un contract individual de muncă, trebuie să întrunească condiţiile de eligibilitate, una din ele fiind neatingerea vîrstei de pensionare de 57 de ani pentru femei.

În Republica Moldova locuiesc circa 25 de mii de persoane cu dizabilităţi severe.

Optimizarea instanţelor de judecată pentru asigurarea unei justiţii calitative şi a unui sistem judecătoresc eficient

Centrul de Resurse Juridice a realizat un studiu cu privire la optimizarea instanţelor judecătoreşti, care a fost prezentat, recent, în cadrul unei mese rotunde. Astfel, „Studiul de oportunitate cu privire la optimizarea hărţii dislocării instanţelor judecătoreşti în scopul consolidării capacităţilor instituţionale ale instanţelor, optimizarea numărului de judecători şi asigurarea utilizării cît mai eficiente a resurselor disponibile în Republica Moldova” relevă necesitatea optimizării instanţelor de judecată, pentru asigurarea unei justiţii calitative şi a unui sistem judecătoresc eficient, se menţionează în informaţia Ministerului Justiţiei.

„Reducerea numărului instanţelor judecătoreşti şi formarea unor judecătorii mai mari, care ar deservi două-trei raioane, va duce la îmbunătăţirea calităţii actului justiţiei şi la o mai bună utilizare a fondurilor publice în domeniul justiţiar”, a spus Nadejda Hriptievschi, autoare a cercetării. Potrivit ei, instanţele mai mari ar putea crea un mediu mai bun de lucru, iar unicul argument împotriva desfiinţării instanţelor mici este proximitatea acestora de comunităţile locale, care oferă cetăţenilor acces convenabil la justiţie.

Aşadar, autorii studiului au venit cu propunerea ca în loc de 44 de instanţe, care există în prezent, să fie doar o treime. „Este adevărat, va fi nevoie de investiţii de la zero pentru a crea aceste 15 instanţe mari, dar banii vor fi răscumpăraţi în timp. În schimb, vom avea o justiţie corectă. Pentru o optimizare eficientă, am propus mai multe scenarii de comasare a instanţelor”, a subliniat Veaceslav Gribincea, unul dintre autorii studiului.

La rîndul său, viceministrul Justiţiei, Nicolae Eşanu, a declarat că „ministerul va analiza recomandările studiului, dar nu va grăbi lucrurile pentru a nu da în bară cu implementarea unor noi reforme”.

De asemenea, în cadrul aceleiaşi întruniri, a fost prezentat şi „Studiul cu privire la oportunitatea specializării judecătorilor pe anumite cauze specifice, inclusiv oportunitatea creării sistemului de instanţe administrative”. Prin urmare, un sondaj al cercetării în cauză denotă că 76% dintre magistraţii respondenţi consideră că un judecător specializat ar adopta hotărîri mai bune decît unul nespecializat. Autorii au precizat că specializarea judecătorilor poate fi implementată doar în instanţe judecătoreşti de o mărime suficientă.

Ambele studii fac parte din Strategia de reformare a sectorului justiţiei 2011-2016 şi au fost elaborate de Centrul de Resurse Juridice, în cooperare cu Ministerul Justiţiei şi Consiliul Superior al Magistraturii. Realizarea studiilor a fost ghidată de expertul internaţional Jesper Wittrup, iar publicarea acestora a fost posibilă graţie susţinerii financiare din partea Departamentului de Stat al Statelor Unite.

Cor. Dreptul

Medierea va contribui la edificarea unui sistem judiciar modern şi la soluţionarea mai rapidă a litigiilor

Promovarea şi dezvoltarea instituţiei medierii ca mijloc alternativ de soluţionare a litigiilor constituie una din sarcinile prioritare prevăzute în Strategia de reformă a sectorului justiţiei pentru anii 2011-2016.

Astfel, recent, grupul de lucru responsabil de elaborarea noului proiect de Lege cu privire la mediere a avut o întrevedere cu mediatorii instruiţi în domeniul medierii comerciale pentru a discuta modificările propuse întru îmbunătăţirea documentului. De asemenea, în cadrul întrunirii respective s-a analizat cum decurge implementarea proiectului-pilot „Medierea litigiilor comerciale în instanţele de judecată din Republica Moldova”, desfăşurat în două instanţe de judecată din ţară şi implementat de către CEDR cu suportul BERD, potrivit Ministerului Justiţiei.

Autorii proiectului de modificare a legii cu privire la mediere susţin că scopul acestor amendamente constă în promovarea unui nou concept al medierii, îmbunătăţit şi fortificat, implementarea căruia va genera reanimarea acestei instituţii. Funcţionarea eficientă a sistemului de soluţionare alternativă a litigiilor este indispensabilă procesului de edificare a unui sistem judiciar eficient, avînd potenţialul de a îmbunătăţi accesul la justiţie, accelerarea soluţionării cauzelor, reducerea fluxului mare de dosare din instanţele de judecată, economisirea resurselor umane şi financiare şi, în final, creşterea încrederii în actul justiţiei.

Astfel, prin promovarea noului proiect de lege privind medierea se urmăreşte:

– fortificarea Consiliului de Mediere prin acordarea acestuia a statutului de persoană juridică, includerea în componenţa Consiliului a reprezentanţilor diferitor domenii, crearea unui aparat administrativ, precum delimitarea certă a atribuţiilor Consiliului şi ale Ministerului Justiţiei;

– crearea unui corp de mediatori calificaţi prin detalierea condiţiilor de accedere în profesie, reglementarea formării iniţiale şi continue a mediatorilor;

– lărgirea cercului de subiecţi care ar putea organiza cursuri de instruire pentru mediatori;

– reglementarea conceptului de mediator voluntar;

– perfecţionarea formelor de organizare a activităţii de mediator (biroul mediatorului şi organizaţia de mediere);

– reglementarea procesului de mediere în domenii specifice: medierea în litigii civile (civile, comerciale, familiale, de muncă, privind protecţia consumatorului, fiscale, vamale, de contencios administrativ) şi medierea în cauzele penale şi contravenţionale;

– îmbunătăţirea modului de executare a acordului de împăcare prin reglementarea mai multor modalităţi de executare a tranzacţiei;

– îmbunătăţirea mecanismului de susţinere a medierii de către stat prin reglementarea surselor de finanţare ale medierii şi ale facilităţilor financiare pentru părţile care recurg la mediere.

După cum a fost menţionat mai sus, la acelaşi eveniment, mediatorii instruiţi în medierea comercială în cadrul proiectului-pilot „Medierea litigiilor comerciale în instanţele de judecată din Republica Moldova”, implementat în două instanţe judecătoreşti (Judecătoria Bălţi şi Judecătoria Botanica, Chişinău), au discutat despre deficienţele depistate la etapa de aplicare a medierii în practică, modul de îmbunătăţire a medierii în rîndul justiţiabililor dar şi a profesiilor juridice, modul de comunicare a avantajelor medierii părţilor unui conflict, venind cu recomandări în acest sens.

Amintim că, proiectul-pilot „Medierea litigiilor comerciale în instanţele de judecată din Republica Moldova”, susţinut de către Banca Europeană pentru Reconstrucţie şi Dezvoltare (BERD), în colaborare cu Ministerul Justiţiei şi Consiliul de Mediere şi implementat de către Centrul pentru Soluţionarea Eficientă a Disputelor, Londra (CEDR) a avut, la prima etapă, drept scop instruirea a 25 de persoane în materie de mediere comercială iar la etapa a doua – implicarea acestora în aplicarea medierii în cauzele comerciale în 2 instanţe-pilot selectate de către Consiliul Superior al Magistraturii. Proiectul are o durată de 6 luni şi va continua şi în 2014.

L.D.

Termen mai mic pentru depunerea cererilor la CEDO

Termenul de depunere a unei cereri la Curtea Europeană a Drepturilor Omului va fi redus de la 6 luni la 4 luni. În acest sens, Guvernul a aprobat, recent, un proiect de lege care prevede ratificarea Protocolului nr. 15 de modificare a Convenţiei pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, încheiat la Strasbourg la 24 iunie 2013, informează Ministerul Justiţiei.

Potrivit Ministrului Justiţiei Oleg Efrim, scopul adoptării acestui Protocol rezidă în identificarea soluţiilor adecvate, ce ar asigura eficacitatea funcţionării pe termen lung a mecanismului de protecţie instituit prin Convenţia Europeană.

În context, documentul intervine prin următoarele amendamente-cheie la Convenţia Europeană: reduce termenul de depunere a unei cereri la Curtea Europeană de la 6 luni la 4 luni; înlocuieşte limita de vîrstă prevăzută, actualmente, pentru exercitarea mandatului de judecător la Curtea Europeană, cu plafonul mai mic de 65 la data la care aceştia sînt înaintaţi drept candidaţi, astfel, se va evita situaţia în care un candidat ar putea fi împiedicat să preia mandatul dacă în eventualitate a atins limita de vîrstă în cursul procedurii de selecţie; modifică criteriul de admisibilitate „dezavantaj nesemnificativ”, pentru a preveni respingerea unei cereri care, deşi nu merită atenţia Curţii Europene potrivit regulii de minimis, nu a fost luată în considerare în modul corespunzător de instanţele jurisdicţionale naţionale; suplineşte preambulul Convenţiei Europene cu o menţiune expresă privind interpretarea şi aplicarea principiului subsidiarităţii şi a doctrinei marjei de apreciere; anulează dreptul părţilor, implicate în speţă, de a se opune desesizării în favoarea Marii Camere.

Totodată, Oleg Efrim a precizat că ratificarea de către Republica Moldova a Protocolului nu presupune modificarea sau completarea cadrului normativ intern, iar implementarea acestuia nu necesită alocaţii financiare.

Protocolul nr. 15 de modificare a Convenţiei Europene pentru protecţia drepturilor şi a libertăţilor fundamentale ale omului a fost semnat de către Republica Moldova la 18 noiembrie 2013. Necesitatea ratificării acestui Protocol derivă din angajamentele asumate în cadrul Conferinţei de nivel înalt privind viitorul

Curţii Europene a Drepturilor Omului, care s-a desfăşurat la Brighton în perioada 19-20 aprilie 2012. Angajamentele respective s-au regăsit în Declaraţia de la Brighton, care a fost semnată de către toate statele membre ale Consiliului Europei, parte la mecanismul de protecţie a drepturilor omului, oferit prin Convenţia Europeană pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, se mai precizează în informaţia Ministerului Justiţiei.

Cor. Dreptul

Taxa de stat percepută la depunerea cererii de recurs

Accesul liber la justiţie prevăzut de art.20 din Constituţie, nu înseamnă şi acces gratuit sau îngrădirea acestuia.

Înfăptuirea justiţiei în statul de drept necesită o serie de cheltuieli care sînt suportate de la bugetul de stat. O parte din aceste cheltuieli sînt recuperate prin taxa de stat.

Taxa de stat joacă un rol compensator pentru întreţinerea instanţei de judecată şi preventiv-educativ, contribuind la executarea benevolă a obligaţiilor şi previne adresări cu cereri neîntemeiate la instanţele judecătoreşti.

În literatura de specialitate se precizează că plata taxei de stat este urmarea culpei procesuale, iar potrivit Legii taxei de stat nr.1216-XII, din 03.12.1992, taxa de stat este suma percepută de către organele de stat, împuternicite special pentru acest fapt, de la persoanele fizice şi juridice, în ale căror interese sînt exercitate acţiuni sau eliberate documente de importanţă juridică.

În această ordine de idei, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, la examinarea cauzei Malahov contra Moldovei, din 12.11.2007, paragraful 25-30, menţionează anumite principii generale de care instanţele judecătoreşti interne urmează să ţină cont.

Curtea reiterează că, articolul 6 § 1 garantează fiecărei persoane dreptul la judecarea oricărei pretenţii cu privire la drepturile şi obligaţiile sale cu caracter civil de către o instanţă judecătorească sau tribunal. Astfel, această prevedere cuprinde „dreptul la o instanţă", din care dreptul de acces, adică dreptul de a institui proceduri civile în faţa instanţelor judecătoreşti, reprezintă doar un aspect, acesta însă este un aspect care face posibilă beneficierea de celelalte garanţii consfinţite în paragraful 1 al articolului 6 al Convenţiei.

Caracterul echitabil, public şi prompt al procedurilor judiciare nu ar avea nici o valoare dacă asemenea proceduri nu ar fi mai întîi iniţiate. În proceduri civile, o persoană poate cu greu să conceapă preeminenţa dreptului fără existenţa posibilităţii de acces la instanţele de judecată.

„Dreptul la o instanţă" nu este absolut. Acesta poate fi, prin natura sa, supus limitărilor, deoarece dreptul de acces, în sine, cere reglementare din partea statului. Garantînd părţilor în litigiu un drept efectiv de acces la o instanţă care să hotărască asupra „drepturilor şi obligaţiilor lor cu caracter civil", articolul 6 § 1 acordă statului dreptul de a alege liber mijloacele care să fie utilizate în acest scop. Deşi statele contractante se bucură de o anumită marjă de apreciere în acest sens, decizia finală privind respectarea prevederilor Convenţiei îi aparţine Curţii.

Curtea a constatat că, în unele cauze, în special, unde aceste limitări se refereau la condiţii de admisibilitate ale căilor de atac sau unde interesele justiţiei cereau ca reclamantul să aducă garanţii privind suportarea costurilor care puteau fi cauzate celeilalte părţi prin calea de atac, pot fi stabilite diferite limitări, inclusiv financiare, privind dreptul de acces al persoanei la o „instanţă judecătorească" sau „tribunal".

În continuare, Curtea reaminteşte că, în cazul examinării, dacă au fost respectate standardele menţionate mai sus, sarcina sa nu este de a substitui autorităţile naţionale competente în stabilirea celor mai potrivite mijloace de reglementare a accesului la justiţie şi nici de a da o apreciere faptelor care au determinat acele instanţe judecătoreşti să adopte anume aşa o decizie şi nu alta.

Rolul Curţii este de a revedea, în baza Convenţiei, deciziile luate de acele autorităţi la exercitarea marjei lor de apreciere şi de a stabili dacă consecinţele acelor decizii au fost compatibile cu Convenţia.

În final, Curtea reiterează că, controlul său se bazează pe principiul potrivit căruia, Convenţia nu a fost gîndită pentru a garanta drepturi teoretice şi iluzorii, ci drepturi practice şi efective. Aceasta este mai cu seamă adevărat în ceea ce priveşte dreptul de acces la o instanţă, în lumina locului proeminent al dreptului la un proces echitabil într-o societate democratică.

Aşadar, Curtea subliniază că restricţia impusă (cum ar fi în Republica Moldova achitarea taxei de stat atît în cazul pricinilor cu caracter patrimonial, cît şi a celor cu caracter nepatrimonial) accesului la o instanţă judecătorească sau un tribunal nu va fi compatibilă cu articolul 6 § 1, decît dacă aceasta urmăreşte un scop legitim şi există o proporţionalitate rezonabilă între mijloacele folosite şi scopul legitim urmărit.

În ţara noastră, taxa de stat se încasează atît pentru cererile de chemare în judecată, cît şi pentru cererile de apel şi recurs.

La depunerea cererii de recurs, se va anexa dovada achitării taxei de stat aferente (chitanţa sau dispoziţia de plată în original), conform art.437 alin.(2) C. proc.civ. şi art.2 alin.(1) din Legea taxei de stat, cu excepţia cazurilor în care legea prevede scutirea de la plata taxei de stat.

Reieşind din prevederile art.3 alin.(1) lit.k) din Legea sus-menţionată, cuantumul taxei de stat constituie 50% din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată sau altei cereri (plîngeri), iar în cazul în care litigiul dedus judecăţii are caracter patrimonial, cuantumul va constitui 50% din taxa calculată raportată la suma contestată.

Dacă partea litigantă contestă în cadrul cererii de recurs numai o parte a sumei din litigiu, taxa se va calcula în felul următor: 50% din 3% rezultă 1,5% din taxa calculată raportată la suma contestată, potrivit Hotărîrii nr.5 din 11.11.2013 a Plenului CSJ privind procedura de judecare a cauzelor civile în ordine de recurs.

Aşadar, la calcularea tarifului pentru taxa de recurs trebuie să se ţină cont de taxa de stat achitată în prima instanţă, adică 3% din valoarea acţiunii sau din suma încasată, dar nu mai puţin de 150 lei şi nu mai mult de 25 000 lei de la persoanele fizice şi nu mai puţin de 270 lei şi nu mai mult de 50 000 lei de la persoanele juridice, căci cuantumul taxei la depunerea acţiunii e diferit în raport cu subiecţii impunerii.

În Republica Moldova s-a format o practică foarte bună referitoare la scutirea, amînarea şi eşalonarea plăţii taxei de stat şi anume prezentarea probelor justificative ce ar demonstra imposibilitatea părţii de a achita taxa de stat la înaintarea cererii de recurs, în caz contrar, se respinge cererea de scutire, amînare şi nu se dă curs cererii de recurs, acordîndu-se termen pentru achitarea taxei de stat ori potrivit art.438 alin.(2[1]) C. proc. civ., în cazul în care se solicită scutirea, amînarea sau eşalonarea plăţii taxei de stat (cu prezentarea documentelor justificative), cererea de recurs nu se restituie, completul din trei judecători urmînd să se pronunţe, printr-o încheiere nesusceptibilă de atac, asupra demersului înaintat.

Curtea Supremă de Justiţie a dispus astfel în privinţa chestiunii referitoare la scutirea de plată a taxei de stat la depunerea cererii de recurs de către M.V. la acţiunea lui M.E către SRL „V.A."; privind amînarea plăţii taxei de stat pentru înaintarea cererii de recurs de către SRL „A.C.", în cauza civilă SRL „O.C."către SRL „A.C."; privind eşalonarea achitării taxei de stat la depunerea cererii de recurs înaintat de APLP - 50/295, în pricina SA „Termocom" către APLP - 50/295. De asemenea, a admis amînarea achitării taxei de stat în cauza civilă SA „A.N."către SRL „B.", la depunerea cererii de recurs înaintată de SRL „B." în sprijinul căreia s-a anexat certificatul nr.147, din 09.08.2010, eliberat de SA „B.S." din care rezulta că soldul contului constituie zero lei şi în lipsa mijloacelor financiare nu sînt disponibili a efectua anumite plăţi.

Pînă în aprilie 2008, în C. proc. civ. al Republicii Moldova, conform art.437 alin.(2), la cererea de recurs trebuia să se anexeze dovada de plată a taxei de stat, dispoziţiile articolelor 85 alin.(4) şi 86 neavînd incidenţă. Interzicerea globală la acordarea scutirilor de la plata taxei de stat, prevăzută iniţial în art.437 alin.(2), a fost recunoscută contrară Convenţiei Europene. În acest context, menţionăm cauza Clionov contra Moldovei (Hotărîrea din 9 octombrie 2007, definitivă din 9 ianuarie 2008). În acest caz, la data de 25.11.2003, recurentul, prin intermediul reprezentantului său, a declarat recurs în mod repetat. Deşi, recurentul a înlăturat unele din neajunsurile cererii de recurs din 13.11.2003, relevate prin adresa din 14.11.2003 a Secţiei civile şi de contencios administrativ din cadrul Direcţiei grefă a Curţii Supreme de Justiţie, cererea repetată de recurs a fost restituită, dat fiind neachitării de către intimat a taxei de stat, ceea ce în conformitate cu prevederile articolelor 437 alin.(2) şi 438 alin.(2) din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova reprezintă un împiediment pentru punerea pe rol a cererii de recurs. Curtea a hotărît că a avut loc limitarea dreptului reclamantului de acces la o instanţă prin violarea articolului 6 § 1 al Convenţiei: „Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil... de către o instanţă... care va hotărî... asupra încălcării drepturilor şi obligaţiilor sale cu caracter civil…".

În acelaşi sens, facem referire la Hotărîrea Curţii Europene pe cauza Ciorap contra Moldovei, din 19.09.2007.

În această cauză, Curtea notează că plîngerea reclamantului s-a referit la pretinsul prejudiciu cauzat sănătăţii sale prin acţiunile autorităţilor. În conformitate cu articolul 85 alin.(1) al Codului de procedură civilă, el trebuia să fie scutit de plata taxei de stat datorită naturii pretenţiei sale, indiferent de capacitatea sa de plată. Curtea notează că reclamantul nu s-a bazat în mod expres pe acest temei pentru scutirea sa de la plata taxei de stat. Totuşi, Curtea consideră că instanţele judecătoreşti naţionale ar fi trebuit să examineze cererea reclamantului pentru scutirea de taxa de stat şi în lumina naturii plîngerii sale.

Curtea se referă la principiile generale stabilite în jurisprudenţa sa cu privire la accesul la o instanţă, în sensul articolului 6 § 1 al Convenţiei şi, în special, la cerinţa de a plăti taxa pentru examinarea cauzelor judiciare.

În lumina celor expuse, Curtea consideră că reclamantului i-a fost refuzat accesul la o instanţă. Prin urmare, a avut loc o violare a articolului 6 § 1 al Convenţiei.

La aceeaşi concluzie a ajuns Curtea şi în cauzele Istrate (nr.2) contra Moldovei, prin Hotărîrea din 10.09.2008, Tudor-Comerţ contra Moldovei, prin Hotărîrea din 10.04.2008.

De asemenea, cu referire la scutirea taxei de stat, Curtea notează că instanţă de judecată urmează să examineze detaliat situaţia patrimonială a reclamantului, să facă referiri la dovezi concrete în acest sens şi nu doar să folosească fraze generale, precum şi să „ţină cont de situaţia patrimonială (a reclamantului)".

Aşa a fost în cauza Malahov contra Moldovei, din 12.11.2007, cînd reclamantul a prezentat informaţii concrete privind pensia sa relativ modestă, care reprezenta unica sa sursă de existenţă şi nici o instanţă de judecată nu a exprimat dubii cu privire la mărimea pensiei lui şi nici cu privire la existenţa altor surse de venit. Prima instanţă a constatat imposibilitatea reclamantului de a plăti taxa de stat, aceasta l-a obligat să o plătească după ce a respins pretenţiile lui. Instanţa de judecată nu a explicat motivele schimbării poziţiei sale şi nici nu s-a referit la vreo dovadă care ar fi probat că situaţia patrimonială a reclamantului s-ar fi îmbunătăţit radical. Cînd Tribunalul Chişinău a examinat cererea reclamantului privind scutirea de plata taxei de stat, acesta nu a ţinut cont de faptul că reclamantul era deja obligat să plătească o taxă de stat pentru înaintarea acţiunii. Mai mult, el a fost obligat să plătească pentru ca cererea sa de apel să fie examinată, ceea ce a însemnat că suma finală datorată de el era mai mare decît venitul său lunar.

În plus, potrivit legislaţiei naţionale, părţile în acţiunile judiciare privind „alte pretenţii legate de activitatea de muncă" sînt expres scutite de plata taxei de stat, indiferent de situaţia lor patrimonială. Reclamantul s-a referit expres la această prevedere legală în cererea sa de apel, însă instanţa judecătorească nu a răspuns la argumentele acestuia.

Curtea conchide că instanţele judecătoreşti naţionale nu au efectuat o examinare adecvată a capacităţii reclamantului de a plăti taxele de stat şi nu au răspuns la argumentul lui precum că, datorită naturii pretenţiilor sale, el avea dreptul la o scutire. Mai mult, taxa de stat solicitată de la reclamant a fost în mod vădit excesivă în comparaţie cu resursele lui la acea dată.

Din aceste motive, Curtea consideră că obligarea reclamantului de a plăti taxa de stat a reprezentat o limitare disproporţionată a dreptului său de acces la o instanţă. Prin urmare, a avut loc o violare a articolului 6 § 1 al Convenţiei.

În practica Republicii Moldova sînt întîlnite foarte multe cazuri în care recurenţii consideră că se achită taxa pentru o cerinţă nepatrimonială, însă instanţa de recurs constată contrariul. În acest context, facem referire la următorul exemplu: La 29.06.2010, SA „B.E.", în mod repetat, a expediat pe adresa Curţii Supreme de Justiţie recursul declarat împotriva deciziei instanţei de apel din 15.04.2010, fără a achita taxa de stat prevăzută de lege, invocînd că, anterior, Curtea Supremă de Justiţie a admis spre examinare recursul depus de SRL „Z.N." cu achitarea aceleiaşi taxe de stat (50 lei) şi că, prin neadmiterea recursului spre examinare, se încalcă dreptul Băncii la un proces echitabil, inclusiv dreptul constituţional privind accesul la justiţie.

Totodată, SA „B.E." a insistat asupra faptului că cererea de transmitere silită în posesiune a bunurilor ipotecate nu este o cerinţă patrimonială, motiv pentru care, la depunerea cererii de chemare în judecată Banca a achitat o taxă de stat în mărime de 100 lei, iar la depunerea cererii de recurs - 50 lei.

Motivarea instanţei de recurs a fost că cererea SA „B.E." privind transmiterea forţată a bunului gajat pentru comercializarea ulterioară urmăreşte scopul stingerii unei obligaţii contractuale şi, prin urmare, este o cerinţă patrimonială, care, potrivit reglementărilor art.1 lit.a) al Legii taxei de stat nr.1216-XII, din 03.12.1992 (cu modificările ulterioare), se timbrează cu o taxă de stat în mărime de 3% din valoarea acţiunii (la depunerea cererii de chemare în judecată), dar care, începînd cu 11.06.2010, în temeiul Legii nr.90 din 20.05.2010, pentru completarea articolului 3 din Legea taxei de stat, nu va depăşi 50 000 lei.

În consecinţă, aceeaşi instanţă de judecată a concluzionat că în conformitate cu dispoziţiile art.3 lit.k) al Legii taxei de stat, la depunerea cererii de recurs SA „B.E." trebuie să achite o taxă de stat egală cu 50% din suma care urma a fi achitată la depunerea cererii de chemare în judecată, dar nu mai mult de 50 000 lei.

În România, în cazul în care instanţa de recurs constată că în fazele procesuale anterioare taxa de stat nu a fost plătită în cuantumul legal, se va dispune obligarea părţii la plata acestor taxe, dispozitivul hotărîrii constituind titlu executoriu, care se va îndeplini de către organele de executare ale Ministerului Finanţelor.

În Republica Moldova nu avem aşa o practică, dar instanţa superioară trebuie să verifice din oficiu corectitudinea încasării de către instanţele ierarhic inferioare a taxei de stat. În cazul constatării încasării incorecte a acesteia, instanţele superioare vor restitui pricinile în instanţele a căror hotărîri se contestă pentru emiterea unei hotărîri suplimentare, potrivit pct.8) al Hotărîrii nr.25 din 28.06.2004 a Plenului CSJ a R. Moldova „cu privire la practica aplicării de către instanţele judecătoreşti a legislaţiei despre încasarea cheltuielilor de judecată în cauzele civile", modificată prin Hotărîrea nr.6 din 24.12.2012 a Plenului Curţii Supreme de Justiţie a Republicii Moldova.

Mai mult decît atît, faptul că la depunerea cererii de chemare în judecată în instanţa de fond, nu a fost achitată corect taxa de stat, nu-i acordă recurentului facilităţi suplimentare la achitarea taxei de stat pentru depunerea cererii de recurs. Instanţa de recurs va explica prin încheierea de restituire a cererii de recurs că se acordă un termen pentru prezentarea dovezii taxei de stat achitate în cuantumul prevăzut de lege pentru pricinile cu caracter patrimonial.

Dacă cuantumul taxei este diferit în raport cu subiecţii impunerii (ex.: persoana fizică şi persoana juridică, conform art.3 alin.(1) lit.a) din Legea taxei de stat, achită nu mai puţin de 150 lei şi, respectiv, de 15 salarii minime egale cu 270 lei), acţiunea fiind înaintată de către un subiect, dar contestată în recurs de către alt subiect, taxa se va încasa raportată la cuantumul pe care l-ar fi datorat subiectul care a înaintat acţiunea în primă instanţă (raportat la exemplul de mai sus şi presupunînd că acţiunea a fost înaintată de către persoana fizică, persoana juridică la depunerea recursului va achita 50% din suma de 150 lei, dar nu din suma de 270 lei).

Se explică că, în situaţia în care prin recurs se contestă numai suma taxei de stat, încasate prin hotărîrea primei instanţe sau decizia instanţei de apel, taxa de stat nu se plăteşte.

Aşadar, putem concluziona că, taxa de stat este o restricţie impusă de lege cu scopul de a preveni adresări cu cereri neîntemeiate la instanţele judecătoreşti, dacă urmăreşte un scop legitim şi există o proporţionalitate rezonabilă între această restricţie şi scopul legitim urmărit.

Veronica JOMIRU-NICULIŢĂ,
magistru în drept, absolventă a Institutului Naţional al Justiţiei

Copii infractori şi victime ale infracţiunilor în anul 2013

Tendinţele şi structura delicvenţei juvenile denotă o dinamică relativ constantă pe parcursul ultimilor 5 ani. Concluzia aparţine Procuraturii Generale, care a efectuat un studiu la acest capitol. Potrivit procurorilor, circa 80-85 la sută din infracţiunile comise de minori sînt cele patrimoniale. Într-un număr mai mic, dar se comit de către minori şi infracţiuni contra vieţii şi sănătăţii persoanei, infracţiuni privind ordinea publică, violuri, infracţiuni legate de droguri etc.

Astfel, în anul 2013, în privinţa minorilor au fost pornite 2143 urmăriri penale. Cercetările au fost terminate în 1776 cauze în privinţa a 2037 infracţiuni comise de minori. În instanţa de judecată, cu rechizitoriu au fost trimise 790 cauze penale vizînd comiterea a 1015 infracţiuni, în 2 cauze s-a dispus suspendarea condiţionată a urmării penale, iar în 984 cauze penale în privinţa 1020 infracţiuni urmărirea penală a fost încetată, inclusiv 96 din lipsa în acţiunile minorilor a faptului sau a elementelor infracţiunii, iar majoritatea pe motiv de nereabilitare: urmare a împăcării părţilor sau cu aplicarea măsurilor de constrîngere cu caracter educativ.

Pe parcursul perioadei de raport au fost reţinuţi 35 de minori, arestul preventiv fiind aplicat în privinţa a 24 de minori.

Analiza situaţiei privind asigurarea protecţiei copilului împotriva infracţiunilor constată indici statistici în scădere vizînd numărul copiilor victime ale infracţiunii.

Astfel, în anul 2013, victime ale infracţiunilor au fost 892 copii, în timp ce în 2012, faţă de copii au fost comise 1319 infracţiuni. În pofida acţiunilor întreprinse de autorităţi, se atestă o anumită creştere a numărului copiilor victime ale abuzului sexual în familie: în 2013, copiii au fost abuzaţi sexual în familie în 33 de cazuri (în 2012-25 cazuri).

Procurorii constată lipsa unei reţele adecvate de servicii de resocializare şi reabilitare a copiilor victime ale abuzului şi violenţei. Această activitate continuă să rămînă preponderent pe seama organizaţiilor neguvernamentale, care acordă sprijin şi asistenţă psihologică profesională, însoţită şi de plasament provizoriu a copiilor aflaţi în dificultate. Autorităţile responsabile continuă să aibă restanţe la acest capitol, procurorii fiind determinaţi să sesizeze permanent domeniile şi problemele ce necesită atenţie sporită.

Serviciul de presă al Procuraturii Generale

Procuratura asigură condiţii pentru justiţia prietenoasă copiilor

Recent, în incinta Procuraturii raionului Soroca a fost inaugurată Camera regională de audiere a minorilor victime/martori ai infracţiunilor. La eveniment au fost prezenţi procurorul general Corneliu Gurin, responsabili din cadrul Procuraturii Generale, precum şi reprezentanţi ai instituţiilor de drept din teritoriu şi responsabili din cadrul instituţiilor specializate în apărarea drepturilor minorilor.

Camera de audieri din Soroca corespunde tuturor cerinţelor internaţionale în domeniu şi este deja a doua de acest gen, amenajată în incinta sediului unei procuraturi, după ce la finele anului trecut au fost deschise încăperi similare în Procuratura din Călăraşi, amenajate cu suportul partenerilor internaţionali (Ambasada SUA şi Misiunea OIM în Moldova).

Încăperea va fi utilizată pentru intervievarea minorilor de pînă la 14 ani, victime sau martori ai abuzului sexual, violenţei în familie, traficului de fiinţe umane şi altor crime. Pe lîngă participanţii la procese de investigare din Soroca, Camera regională va fi folosită şi de procurorii din raioanele vecine: Drochia, Floreşti, Glodeni şi Dondușeni.

Amenajarea şi dotarea tehnică a Camerelor regionale de audiere a minorilor victime/martori ai infracţiunilor este unul din obiectivele Strategiei de reformă a sectorului justiţiei pentru anii 2011-2016. Acţiunile respective vor asigura realizarea prevederilor art.110[1] din Codul de procedură penală cu privire la cazurile speciale de audiere a minorului, care este victimă/martor al infracţiunilor şi în alte cazuri în care interesele justiţiei sau ale minorului o cer.

Audierea martorului minor în spaţii special amenajate are drept scop evitarea re-victimizării acestuia: copilul discută cu un specialist instruit (psihopedagog, psiholog) în condiţii prietenoase şi sigure, în timp ce ceilalţi participanţi la proces se află într-un spaţiu separat dotat cu dispozitivele audiovizuale care transmit şi înregistrează interviul în timp real, înregistrarea fiind ulterior utilizată în calitate de probă la dosar. Această modalitate de audiere permite să obţină declaraţii de la copiii care au suferit o traumă psihologică fără a-i prejudicia, mărturiile lor fiind mai complete, ceea ce asigură investigarea eficientă, probarea faptelor şi tragerea la răspundere a abuzatorilor.

Declaraţiile minorului audiat, înregistrate pe suport informaţional, se păstrează în original în instanţa de judecată şi se utilizează în calitate de probă la examinarea judiciară a cauzei, excluzînd necesitatea prezenţei fizice a copilului în instanţa de judecată pentru a fi audiat.

În timpul apropiat, spaţii speciale de audiere a minorilor urmează a fi amenajate şi în sediul procuraturilor din raioanele Anenii Noi, Cahul, Leova şi Ocniţa.

Serviciul de presă al Procuraturii Generale

Procuratura prezintă statistica anticorupţie

În cursul anului 2013, Procuratura anticorupţie a exercitat şi a condus urmărirea penală în 2243 cauze penale, din care, 774 au fost pornite în anul 2013.

În instanţele de judecată procurorii au expediat pentru examinare 236 de cauze penale, dintre care 174 cauze penale privind comiterea infracţiunilor de corupţie şi conexe celor de corupţie, inclusiv în privinţa a:

- 44 – colaboratori de poliţie;
- 17 – reprezentanţi ai administraţiei publice locale;
- 17 – angajaţi din sfera învăţămîntului;
- 13 – primari;
- 13 – reprezentanţi ai societăţilor comerciale;
- 10 – funcţionari publici;
- 9 – avocaţi;
- 5 – reprezentanţi ai instituţiilor medico-sanitare publice;
- 3 – executori judecătoreşti;
- 3 – colaboratori CNA/CC-CEC;
- un ministru;
- un procuror;
- un colaborator al instituţiilor penitenciare;
- un expert judiciar;
- alte categorii de subiecţi.

Cu participarea procurorilor din Procuratura Anticorupţie instanţele de judecată au pronunţat 160 de sentinţe în privinţa a 180 de persoane, învinuite de comiterea actelor de corupţie, dintre care:

- 101 sentinţe – de condamnare, în privinţa a 116 persoane;
- 43 –de încetare, în privinţa a 46 persoane;
- 16 – de achitare, în privinţa a 18 persoane, toate fiind contestate de procurori, conform legislaţiei procesuale.

Procuratura Anticorupţie a iniţiat, anul trecut, o serie de măsuri de investigare şi identificare în anumite sectoare a disfuncţiilor ce constituie factori de risc, fiind realizate 82 de controale. Ca rezultat, procurorii au reacţionat prin înaintarea a 69 de sesizări şi 16 recursuri împotriva actelor ilegale şi iniţierea urmăririi penale în 11 cauze.

De asemenea, în perioada vizată, în Procuratura Anticorupţie au parvenit 387 sesizări de la cetăţeni privind comiterea actelor de corupţie, în baza cărora au fost declanşate 228 urmăriri penale.

Serviciul de presă al Procuraturii Generale

Iurie Leancă: Sper că Parlamentul va adopta amendamentele la legislaţia antifumat, astfel încît să avem o altă situaţie privind acest fenomen foarte nociv

Prim-ministrul Iurie Leancă a participat la conferinţa cu tema: „Dialogul de politici în controlul tutunului”.

Şeful Executivului a declarat că subiectul este unul extrem de sensibil şi adoptarea amendamentelor propuse de Guvern cu privire la controlul tutunului nu ar trebui tergiversată, pentru a nu acţiuni atît de ferme în controlul tutunului.

Guvernul a aprobat pe 17 decembrie 2013 o serie de amendamente la legislaţia antitutun prin care, între altele, fumatul va fi interzis în spaţiile publice închise şi semiînchise, la locul de muncă şi în transportul public. De asemenea, proprietarii şi managerii acestor spaţii vor fi obligaţi să afişeze pe uşa de la intrare simbolul ce interzice fumatul.

avea efecte negative asupra sănătăţii oamenilor, asupra percepţiei tinerilor în legătură cu ceea ce face statul. Iurie Leancă a îndemnat deputaţii să susţină modificările în acest sens.

La rîndul său, vicepreşedinta Legislativului, Liliana Palihovici, s-a arătat convinsă că toţi deputaţii vor vota amendamentele la legislaţia antitutun, deoarece este vorba despre sănătatea populaţiei. „Trebuie să facem tot posibilul ca mecanismele antitabac şi antialcool să funcţioneze în Republica Moldova. Cea mai corectă strategie a noastră este să muncim la prevenire”, a subliniat Liliana Palihovici.

Totodată, managerul de program al OMS, Kristina Mauer-Stender, i-a mulţumit premierului Iurie Leancă pentru liderismul în lupta cu fumatul şi a menţionat că Republica Moldova este printre puţinele ţări care au lansat

Conferinţa a reunit reprezentanţi ai Guvernului, Parlamentului, ai organizaţiilor neguvernamentale, ai Organizaţiei Mondiale a Sănătăţii şi ai Secretariatului Convenţiei-Cadru privind Controlul Tutunului.

La reuniune s-a discutat despre progresul la nivel regional şi naţional privind punerea în aplicare a prevederilor Convenţiei-Cadru privind Controlul Tutunului, şi ajustarea legislaţiei în domeniu. Potrivit organizatorilor, acest dialog de politici va contribui la promovarea imaginii pozitive a ţării noastre pe plan internaţional şi corespunde vectorului de integrare europeană a ţării.

Evenimentul a fost organizat de Ministerul Sănătăţii în parteneriat cu Organizaţia Mondială a Sănătăţii şi Delegaţia Uniunii Europene în Republica Moldova.

La solicitarea cititorilor

Tipuri de venit neimpozabile

Potrivit articolului 20 din Codul fiscal, care se referă la sursele de venit neimpozabile, în venitul brut nu se includ următoarele tipuri de venit:

a) anuităţile sub formă de drepturi de asigurări sociale achitate din bugetul asigurărilor sociale de stat şi drepturi de asistenţă socială achitate din bugetul de stat, specificate de legislaţia în vigoare, inclusiv primite în baza tratatelor internaţionale la care Republica Moldova este parte; sumele şi despăgubirile de asigurare, primite în baza contractelor de asigurare şi coasigurare, exclusiv primite în cazul înlocuirii forţate a proprietăţii conform art.22 din Codul fiscal;

b) despăgubirile şi indemnizaţiile unice primite, conform legislaţiei, în urma unui accident de muncă sau în urma unei boli profesionale, de salariaţi ori de moştenitorii lor legali;

c) plăţile, precum şi alte forme de compensaţii acordate în caz de boală, de traumatisme, sau în alte cazuri de incapacitate temporară de muncă, conform contractelor securităţii statului şi ordinii publice din contul bugetului de stat, şi anume:

- restituirea cheltuielilor la transportul militarilor, efectivului de trupă şi corpului de comandă din organele apărării naţionale, securităţii statului şi ordinii publice şi membrilor familiilor lor, al bunurilor personale ale acestora în legătură cu încadrarea în serviciu, îndeplinirea serviciului şi trecerea în rezervă (retragerea), inclusiv a cheltuielilor de transport legate de deplasare la tratament balneosanatorial, locul petrecerii concediului obligatoriu, precum şi a cheltuielilor la transportul recruţilor şi rezerviştilor chemaţi la concentrare sau mobilizare;
- indemnizaţia de transfer;
- indemnizaţia unică de instalare;
- indemnizaţia unică plătită absolvenţilor instituţiilor de învăţămînt militar şi instituţiei de învăţămînt superior cu statut de mare unitate specială;
- compensaţia bănească pentru închirierea spaţiului locativ;

e) bursele elevilor, studenţilor şi persoanelor aflate la învăţămînt postuniversitar sau la învăţămînt postuniversitar specializat la instituţiile de învăţămînt de stat şi particulare, în conformitate cu legislaţia cu privire la învăţămînt, stabilite de aceste instituţii de învăţămînt, precum şi bursele acordate de către organizaţiile filantropice, cu excepţia retribuţiei pentru activitatea didactică sau de cercetare, indemnizaţiile unice acordate tinerilor specialişti angajaţi la lucru, conform repartizării, în localităţile rurale;

f) pensiile alimentare şi indemnizaţiile pentru copii;

g) indemnizaţiile de concediere stabilite conform legislaţiei;

h) compensaţiile nominative plătite păturilor insuficient asigurate, social vulnerabile ale populaţiei, precum şi prestaţiile de asigurări sociale, care nu sînt achitate sub formă de anuităţi;

i) patrimoniul primit de către persoanele fizice cetăţeni ai Republicii Moldova cu titlu de donaţie sau de moştenire;

paniile promoţionale şi/sau din loterii, în partea în care valoarea fiecărui cîştig nu depăşeşte 10% din scutirea personală stabilită la art.33 alin.(1) din Codul fiscal;

q) mijloacele băneşti plătite, sub formă de ajutor material unic sau de reparare a prejudiciului, unor categorii de funcţionari publici sau familiilor acestora, în conformitate cu legislaţia;

r) ajutorul material obţinut de persoanele fizice din fondurile de rezervă ale Guvernului, ale autorităţilor administraţiei publice locale, din mijloacele Fondului republican şi fondurilor locale de susţinere socială a populaţiei, precum şi din mijloacele sindicatelor, în conformitate cu regulamentele care prevăd acordarea unui astfel de ajutor;

s) ajutorul financiar obţinut de către sportivi şi antrenori de la Comitetul Internaţional Olimpic, premiile obţinute de către sportivi, antrenori şi tehnicienii la competiţiile sportive internaţionale, bursele sportive şi indemnizaţiile acordate loturilor naţionale în vederea pregătirii şi participării la competiţiile internaţionale oficiale;

t) ajutorul financiar obţinut de Comitetul Naţional Olimpic şi de federaţiile sportive naţionale de profil de la Comitetul Internaţional Olimpic, federaţiile sportive europene şi internaţionale de profil şi de la alte organizaţii sportive internaţionale;

u) premiul naţional al Republicii Moldova în domeniul literaturii, artei, arhitecturii, ştiinţei şi tehnicii, precum şi premiile elevilor şi profesorilor animatori acordate, în mărimi stabilite în actele normative în vigoare, pentru performanţele obţinute în cadrul olimpiadelor şi concursurilor raionale, orăşeneşti, municipale, zonale, republicane, regionale şi internaţionale;

de asigurare de sănătate;

d) compensarea cheltuielilor salariaţilor legate de îndeplinirea obligaţiilor de serviciu: pentru aparatul preşedintelui Republicii Moldova, Parlament şi aparatul acestuia, aparatul Guvernului, în limitele şi în modul stabilite de preşedintele Republicii Moldova, Parlament şi, respectiv, de Guvern. Compensarea cheltuielilor salariaţilor agenţilor economici legate de îndeplinirea obligaţiilor de serviciu, în limitele stabilite de actele normative şi în modul stabilit de Guvern. Compensarea cheltuielilor salariaţilor legate de îndeplinirea obligaţiilor de serviciu în cazul depăşirii limitelor de cazare stabilite de Guvern;

d[1]) restituirea cheltuielilor şi plăţilor compensatorii ce ţin de executarea obligaţiilor de serviciu ale militarilor, efectivului de trupă şi corpului de comandă din organele apărării naţionale şi de ocrotire a normelor de drept,

- compensaţia bănească pentru procurarea sau construcţia spaţiului locativ;
– compensaţia bănească, echivalentă normelor de asigurare pentru raţia alimentară şi echipament, în mărimea stabilită de Guvern;

d[2]) sumele primite de către persoane fizice şi juridice ca despăgubire pentru prejudiciul cauzat sau/şi venitul ratat ca urmare a efectuării cercetărilor arheologice pe terenurile aflate în proprietatea sau în posesia acestor persoane;

d[3]) sumele primite de către persoane fizice şi juridice ca despăgubire pentru prejudiciul ce le-a fost cauzat ca urmare a unei acţiuni ilegale (inacţiuni) ori ca urmare a unor calamităţi naturale sau tehnogene, cataclisme, epidemii, epizootii;

d[4]) sumele primite de proprietari sau deţinători pentru bunurile rechiziţionate în interes public, pe perioada rechiziţiei, conform legislaţiei;

i[1]) patrimoniul primit de către casele de copii de tip familial cu titlu de donaţie;

j) veniturile de la primirea gratuită a proprietăţii, inclusiv a mijloacelor băneşti, conform deciziei Guvernului sau a autorităţilor competente ale administraţiei publice locale;

l) ajutoarele primite de la organizaţii filantropice – fundaţii şi asociaţii obşteşti – în conformitate cu prevederile statutului acestor organizaţii şi ale legislaţiei;

m) contribuţiile la capitalul unui agent economic, prevăzute la art.55 din Codul fiscal;

n) veniturile misiunilor diplomatice şi altor misiuni asimilate lor, organizaţiilor statelor străine, organizaţiilor internaţionale şi personalului acestora, prevăzute la art.54 din Codul fiscal;

o) sumele pe care le primesc donatorii de sînge de la instituţiile medicale de stat;

p[1]) cîştigurile de la cam-

w) recompensa acordată membrilor gospodăriilor (familiilor) pentru participarea la sondajele selective efectuate de organele de statistică;

x) veniturile persoanelor fizice obţinute din activitatea în baza patentei de întreprinzător;

y) veniturile obţinute de persoanele fizice, cu excepţia întreprinzătorilor individuali şi gospodăriilor ţărăneşti (de fermier), de la predarea materiei prime secundare şi ambalajului returnabil, inclusiv a deşeurilor şi a reziduurilor de hîrtie şi de carton, de cauciuc, de plastic şi de sticlă (cioburi de sticlă), de metale feroase şi neferoase, a reziduurilor industriale care conţin metale sau aliaje ale acestora şi ambalajului returnabil, precum şi a acumulatoarelor electrice uzate;

y[1]) veniturile obţinute de persoanele fizice, cu excepţia întreprinzătorilor individuali şi a gospodăriilor ţărăneşti (de fermier), de la comercializarea producţiei din fitotehnie şi horticultură în formă naturală şi a producţiei din zootehnie în formă naturală, în masă vie şi sacrificată, efectuată în adresa altei persoane fizice, cu excepţia întreprinzătorilor individuali şi a gospodăriilor ţărăneşti (de fermier);

z) veniturile obţinute în urma utilizării facilităţilor fiscale;

z[2]) mijloacele băneşti obţinute din fondurile speciale şi/sau mijloacele financiare obţinute sub formă de grant prin intermediul programelor aprobate de Guvern, utilizate conform destinaţiei acestora;

z[3]) compensaţiile pagubelor morale;

z[4]) venitul obţinut ca urmare a anulării restanţelor la bugetul public naţional;

z[5]) solda bănească a militarilor în termen, a elevilor şi cursanţilor (studenţilor) instituţiilor de învăţămînt militar şi ai instituţiei de învăţămînt superior cu statut de mare unitate specială;

z[6]) veniturile obţinute ca urmare a compensării daunei materiale cauzate, în partea în care compensaţia acordată nu depăşeşte dauna materială cauzată;

z[7]) plata depozitelor garantate din Fondul de garantare a depozitelor în sistemul bancar, conform Legii nr.575-XV din 26 decembrie 2003 privind garantarea depozitelor persoanelor fizice în sistemul bancar;

z[9]) venitul din reevaluarea mijloacelor fixe şi a altor active, precum şi din reluarea pierderilor din depreciere a mijloacelor fixe şi a altor active;

z[10]) dividendele aferente perioadelor fiscale de pînă la 1 ianuarie 2008 achitate în folosul persoanelor fizice rezidente.

z[11]) veniturile sub formă de royalty ale persoanelor fizice în vîrstă de 60 ani şi mai mult din domeniul literaturii şi artei;

z[12]) veniturile obţinute din proiecte şi granturi internaţionale, care contribuie la dezvoltarea durabilă a sferei învăţămîntului şi cercetării.

♦ Avocatul dvs. la domiciliu

La întrebări răspunde juristul Vitalie MODRÎNGĂ

Dispun de o hotărîre judecătorească definitivă şi irevocabilă a Judecătoriei Ungheni, din anul 2000, menţinută prin decizia Curţii Supreme de Justiţie, referitoare la executarea unei obligaţii de către o persoană juridică. Printr-o încheiere a Judecătoriei Botanica, mun. Chişinău, din luna august 2013, a fost suspendată executarea acestei obligaţii. Pentru a clarifica lucrurile, vreau să cunosc dacă este în drept instanţa de judecată inferioară să suspende executarea obligaţiei stabilite prin actul Curţii Supreme de Justiţie şi cum să procedez în acest caz?

Pavel Berzoi, r-n Ungheni

Din materialele anexate la adresarea înaintată redacţiei, rezultă că reluarea achitării pensiei se va efectua după examinarea cauzei în fond. Respectiv, sînteţi implicaţi într-un alt litigiu faţă de care redacţia ziarului nu poate să se expună. Pentru clarificarea lucrurilor, uremează să participaţi la procesul intentat în instanţa de judecată în care veţi lua cunoştinţă şi cu motivele suspendării executării obligaţiei stabilite anterior prin hotărîrea Judecătoriei Ungheni.

Stimaţi cititori!

Redacţia va răspunde la întrebările Dvs. numai la prezentarea acestui cupon.

Întrebarea trebuie formulată clar şi cît mai concis, pe o foaie aparte.

Decupaţi cuponul şi, împreună cu întrebarea Dvs, trimiteţi-l pe adresa: Chişinău, 2009, str. A. Mateevici nr. 60, bir. 222.

Cupon DREPTUL

Numele, prenumele:

Adresa:

(februaie 2014, nr. 7(506)

Citaţii în judecată

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Gîtlan Aliona, cu ultimul domiciliu cunoscut: mun. Chişinău, str-la 31 August, nr. 10, apt. 36, pentru data de 27 martie 2014, ora 16.00, la şedinţa de judecată (str. Bulgară, nr. 43, bir. 49), unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea lui Catană Valeriu privind încasarea sumei.

Judecător Nadejda Mazur

♦♦♦

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Lisagor Veaceslav, IDNP-2000002132950, cu ultimul domiciliu cunoscut: mun. Chişinău, or. Cricova, str. Dacia, nr. 10, apt. 31, pentru data de 11 martie 2014, ora 14.00, la şedinţa de judecată (str. M. Viteazul, nr. 2, bir. 606) în calitate de pîrît în cauza civilă nr. 2-5734/2013, intentată la cererea depusă de BC „Energbank" SA privind încasarea sumei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Ghenadie Plămădeală

♦♦♦

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Gurduz Nicolae, cu domiciliul: mun. Chişinău, str. Studenţilor, nr. 3/1 (cămin), pentru data de 14 martie 2014, ora 14.40, la şedinţa de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 33) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cererii de chemare în judecată depusă de Gurduz Rodica privind decăderea din drepturile părinteşti.

Judecător Liudmila Holeviţcaia

♦♦♦

Judecătoria Botanica mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Manea Veaceslav, cu ultimul domiciliu: mun. Chişinău, str. Independenţei, nr. 4/1, apt. 56, pentru data de 18 martie 2014, ora 14.30, la şedinţa de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, sala nr. 1) la acţiunea lui Chicioroaga Stefan către: Revenco Oleg, Manea Veaceslav privind repararea prejudiciului material şi moral.

Judecător Serghei Dimitriu

♦♦♦

Judecătoria Ciocana mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului ÎCS „Laguardia" SRL, cu sediul: mun. Chişinău, str. Nicolae Milescu Spătaru, nr. 1/2, apt. 108, pentru data de 6 martie 2014, ora 9.30, la şedinţa de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 302) în calitate de pîrît la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Consoliterra" privind încasarea datoriei.

Judecător Alexandru Spoială

♦♦♦

Judecătoria Ciocana mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Guşanu Vasile, pentru data de 18 martie 2014, ora 15.00, la şedinţa de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 306) în calitate de pîrît în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Guşanu Olesea privind stabilirea domiciliului copilului minor şi încasarea pensiei de întreţinere.

Judecător Oxana Robu

♦♦♦

Judecătoria Ciocana mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Gifsales", cu sediul: mun. Chişinău, bdul Mircea cel Bătrîn, nr. 13/1, pentru data de 21 martie 2014, ora 9.30, la şedinţa de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 313) în calitate de pîrît în cauza civilă: SRL „Alvictrans Exim" către SRL „Gifsales" privind încasarea datoriei.

Judecător Ludmila Ouş

♦♦♦

Judecătoria Rîşcani, solicită prezentarea cet. Manolache Nicolae, domiciliat: or. Rîşcani, str. Şevcenco, nr. 104, pentru data de 3 martie 2014, ora 13.00, la şedinţa de judecată (or. Rîşcani, str. 31 August, nr. 9) în calitate de pîrît în cauza civilă înaintată de către SRL „Bălţi Gaz" privind încasarea datoriei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Ion Rabei

♦♦♦

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Gînsari Dumitru, cu domiciliul: satul Zahoreni, Orhei, pentru data de 7 martie 2014, ora 9.20, la şedinţa de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135, bir. 5) în calitate de pîrît în cauza intentată de către Gînsari Olesea privind desfacerea căsătoriei şi încasarea pensiei alimentare.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Sergiu Procopciuc

♦♦♦

Judecătoria Donduşeni, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Druc Ludmila, pentru data de 11 martie 2014, ora 10.30, la şedinţa de judecată (or. Donduşeni, str. 31 August 1989, nr. 19, bir. 11) în calitate de pîrît în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Procuratura raionului Donduşeni în intesesele cet. Beţivu Anghelina împotriva cet. Druc Ludmila privind încasarea datoriei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Oxana Mironov

♦♦♦

Judecătoria Făleşti, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Farrag Magdi, născut pe data de 11.10.1959, în or. EL Manzala Republica Arabă Egipteană, cu ultimul domiciliu: satul Mărăndeni, Făleşti, pentru data de 13 martie 2014, ora 9.00, la şedinţa de judecată (or. Făleşti, str. 1 Mai, nr. 14, bir. 6) la cererea de chemare în judecată depusă de Farrag Irina privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Ion Ghizdari

♦♦♦

Judecătoria Ialoveni, solicită prezentarea cet. Devder Constantin Ion, a.n. 05.03.1965, domiciliat: or. Ialoveni, str. P. Ştefănucă, nr. 36, apt. 74, pentru data de 17 martie 2014, ora 8.30, la şedinţa de judecată (or. Ialoveni, str. Prieteniei, nr. 4, bir. 9) în calitate de pîrît în cauza civilă la acţiunea ÎCS „Red Union Fenosa" SA privind încasarea datoriei.

Judecător C. Creţu

♦♦♦

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Cebotari Ion Victor, cu domiciliul: satul Jora de Jos, Orhei, pentru data de 17 martie 2014, ora 9.30, la şedinţa de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135, bir. 5) în calitate de pîrît în cauza intentată de către Cebotari Cristina privind desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor şi încasarea pensiei de întreţinere.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Sergiu Procopciuc

♦♦♦

Judecătoria Briceni solicită prezentarea cet. Clodniţcaia Liliana Mihail, locuitoare a satului Călineşti, Floreşti, pentru data de 19 martie 2014, ora 10.00, la şedinţa de judecată (Briceni, str. Independenţei, nr. 5, bir. 8) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea acţiunii civile înaintată de Cecan Viorel Ion către: Dogotari Fiodor Vasile, Clodniţcaia Liliana privind recuperarea prejudiciului material şi moral

Judecător Ghenadie Comerzan

♦♦♦

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Popa Andrei, cu ultimul domiciliu: satul Selişte, Orhei, pentru data de 20 martie 2014, ora 8.30, la şedinţa de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135, et.2) în calitate de pîrît la cererea depusă de Popa Tatiana privind desfacerea căsătoriei şi stabilirea domiciliului copiilor minori.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Ecaterina Buzu

♦♦♦

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Gasper Anatolie Anton, cu ultima adresă cunoscută: mun. Chişinău, str. Bogdan Voievod, nr. 2, apt. 43, pentru data de 18 martie 2014, ora 10.00, la şedinţa de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 14) în calitate de pîrît în cauza civilă la acţiunea depusă de Costişanu Stanislav.

Judecător Nina Arabadji

Judecătoria Botanica mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Calcaura Natalia Andrei, cu ultimul domiciliu cunoscut: mun. Chişinău, bdul Cuza Vodă, nr. 34/2, apt. 34, pentru data de 13 martie 2014, ora 14.30, la şedinţa de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 20), unde va avea loc examinarea cauzei civile la acţiunea ÎMGFL-4 privind încasarea datoriei.

Judecător Maria Ghervas

♦♦♦

Judecătoria Botanica mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Marga Eduard, c/p – 0981906213478, domiciliat: mun. Chişinău, str. Belgrad, nr. 19/3, apt. 69, pentru data de 20 martie 2014, ora 10.00, la şedinţa de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 15) în calitate de pîrît în cauza civilă la acţiunea lui Grosu Vitalie privind încasarea datoriei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Luiza Gafton

♦♦♦

Judecătoria Botanica mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Dumitraşcu Maria, pentru data de 8 aprilie 2014, ora 12.15, la şedinţa de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 18) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cauzei la cererea APLP-51/400 către Dumitraşcu Maria, intervenient accesoriu SA „Termocom" privind încasarea datoriei.

Judecător Ecaterina Silivestru

♦♦♦

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Railean Valerii, domiciliat în or. Orhei, pentru data de 12 martie 2014, ora 11.00, la şedinţa de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135, bir. 5) în calitate de pîrît în cauza civilă la acţiunea lui Mişcenco Nicolae Iosif privind recunoaşterea dreptului de proprietate.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Sergiu Procopciuc

♦♦♦

Judecătoria Drochia, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea obligatorie a cet. Golub Sergiu, domiciliat: or. Drochia, str. Ioan Vodă cel Viteaz, nr. 7, pentru data de 21 martie 2014, ora 8.30, la şedinţa de judecată (Drochia, str. 31 August 1989, nr. 7, bir. 8) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată la cererea cet. Golub Marina privind modificarea cuantumului pensiei alimentare.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător L. Lupaşcu

♦♦♦

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Iliev Galina, domiciliată: satul Bolohan, Orhei, pentru data de 12 martie 2014, ora 9.30, la şedinţa de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135, et. 1, bir. 3) în calitate de pîrît în cauza civilă înaintată de Iliev Alexandru privind desfacerea căsătoriei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Vasile Selevestru

♦♦♦

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Balan Nicolae, pentru data de 12 martie 2014, ora 15.00, la şedinţa de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135, sala nr. 4, et.1) în calitate de pîrît în cauza civilă cu nr. 2-37/2014, la cererea cet. Balan Mariana privind desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Vasile Negruţa

Societatea din autoproclamata rmn cere reducerea accesului minorilor în localuri nocturne

Problema aflării minorilor pe timp de noapte a fost discutată la Tiraspol, în cadrul unei mese rotunde, cu participarea reprezentanţilor autorităţilor de profil din autoproclamata rmn, ai fondurilor de caritate şi organizaţiilor obşteşti de tineret din regiunea transnistreană.

Potrivit unui comunicat, subiectul principal al discuţiilor a fost problema aflării minorilor în afara casei fără însoţirea adulţilor. „A venit timpul să limităm aflarea fără părinţi a copiilor în perioada nocturnă anume în locurile unde aceştia sînt expuşi pericolelor şi, totodată, să fie extinsă lista localurilor unde prezenţa minorilor nu este dorită. Se are în vedere faptul că alături de părinţi să poarte răspundere şi persoanele juridice, patroni ai localurilor respective", se arată în comunicat.

În acest sens, autorităţile separatiste de profil propun să fie modificate actele normative, iar administraţiile publice locale să stabilească, ţinînd cont de tradiţii, locurile unde copiii vor fi protejaţi de pericole ce le-ar dăuna sănătăţii, dezvoltării fizice, intelectuale, psihice şi morale. În acelaşi timp, se cere să fie revizuită lista locurilor publice unde minorii să nu aibă acces fără însoţirea părinţilor sau a altor adulţi responsabili.

Pe de altă parte, societatea civilă din regiunea transnistreană s-a pronunţat pentru reducerea perioadei de timp cînd copiii se pot afla în localuri de distracţie fără însoţirea adulţilor, precum şi a vîrstei pînă la care minorii nu au dreptul să se afle în locuri publice pe timp de noapte.

Mai mulţi participanţi la masa rotundă au subliniat necesitatea soluţionării problemei educării moral-spirituale a tinerilor. Printre propuneri se include motivarea minorilor de a frecventa instituţii de învăţămînt auxiliar, precum şi lansarea unei reclame sociale ce ar chema copiii să evite localurile nocturne dubioase.

CONDOLEANŢE

S-a oprit o inimă… Un suflet minunat, un om de mare omenie, modestie şi bunătate s-a înălţat la ceruri, lăsînd în urmă o suferinţă de nedescris, cel care a fost ***Andrei Ungureanu***, fiul mult iubit al Tatianei şi al lui Ion Ungureanu.

Vă împărtăşim durerea, iar condoleanţele noastre să Vă aline marea pierdere şi să Vă încurajeze.

Dumnezeu să-l odihnească în pace.

Petru Luca, notar public,
împreună cu familia
şi colectivul biroului notarial

Aniversări

Recent, şi-au aniversat ziua de naştere: **Tatiana Ciobanu**, doctor în drept, lector universitar, USPEE „Constantin Stere"; **Olga Şian**, magistru în drept, lector universitar, Facultatea de Drept, USM; **Olga Tretiacov**, lector universitar, Facultatea de Drept, USM; **Dorin Cimil**, doctor în drept, conferenţiar universitar, Facultatea de Drept, USM; **Vlad Manea**, doctor în drept, conferenţiar universitar, Facultatea de Drept, USM; **Andrei Balan**, magistru în drept, lector universitar, Facultatea de Drept, USM; **Valentin Roşca**, magistru în drept, lector universitar, Facultatea de Drept, USM; **Gheorghe Cucoş**, lector universitar, Facultatea de Drept, USM; **Mihail Buşuleac**, judecător, Cahul; **Vladimir Craveţ**, judecător, Drochia; **Vasili Hrapacov**, judecător, Comrat; **Ion Rabei**, judecător, Rîşcani.

Mult stimaţi omagiaţi, este o onoare pentru noi să vă adresăm sincere şi calde urări de sănătate. Apreciem străduinţa, devotamentul, abnegaţia, responsabilitatea cu care vă îndepliniţi obligaţiile, întru bunăstarea societăţii noastre.

Vă dorim să aveţi parte, de acum încolo, doar de împliniri şi realizări care să vă întregească deplin fericirea.

La Mulţi Ani!

membrii Consiliului de administraţie
al Uniunii Juriştilor,
Echipa *Dreptul*
şi *Revista Naţională de Drept*

Echipa redacţiei Vă adresează un Apel de unire şi sprijin. Vă sîntem recunoscători că sînteţi abonaţii noştri şi susţineţi ziarul. Noi avem nevoie de acest ajutor şi vom rămîne alături de Dvs.

Trucuri pentru a diminua pofta de mîncare

Sună paradoxal faptul că există alimente ce îţi diminuează pofta de mîncare, însă este adevărat. Există astfel de alimente ce-ţi reduc poftele într-un mod sănătos. Încearcă-le şi tu!

Avocado este un aliment bogat în grăsimi monosaturate, care are efecte asupra suprimării poftei de mîncare. Îţi umple stomacul într-un mod sănătos şi combate anxietatea.

Ovăzul – este vorba de bolul cu ovăz de dimineaţă. Îţi dă energie pentru o zi întreagă, datorită fibrelor naturale.

Migdalele sau „fructele seci" se consumă în porţii mici, dar au un mare efect pentru interiorul organismului. Mănîncă cîteva înaintea prînzului şi vei vedea cum o să te abţii de la desert.

Cafeaua îţi micşorează pofta de mîncare şi te umple de energie.

Ciocolata neagră – un pătrăţel, maxim două, de ciocolată neagră te îndulceşte într-un mod plăcut şi îţi potoleşte foamea.

Iaurtul – o metodă cremoasă şi delicioasă pentru a diminua apetitul, proteinele acide a lactatelor fac bine tractului intestinal.

Supa îţi potoleşte foamea, nu degeaba se serveşte la felul întîi.

Acum că ai aflat care sînt alimentele ce-ţi diminuează poftele, sperăm să ai o dietă raţională şi adecvată.

De ce nu trebuie să foloseşti niciodată uscătoarele de mîini din toaletele publice

Uscarea mîinilor cu hîrtie este o metodă mult mai eficientă decît folosirea uscătoarelor de mîini cu aer cald din toaletele publice.

Uscatul mînilor nu are doar rolul de a elimina apa, ci şi bacteriile, atrag atenţia cercetătorii, care au realizat un experiment interesant. Ei au numărat numărul de bacterii de pe vîrfurile degetelor unor persoane care s-au uscat cu prosoape de hîrtie şi cu uscătoare de mîini cu aer cald.

Rezultatele obţinut i-au suprins. În vreme ce prosoapele de hîrtie reduc numărul bacteriilor cu 40-60%, uscătoarele de mîini cresc numărul bacteriilor, în medie, cu 255%.

Oamenii de ştiinţă au descoperit că înăuntrul uscătoarelor de mîini se află o mulţime de bacterii, care se simt foarte bine în mediul cald şi umed. Aerul poartă aceste bacterii pe mîinile ude ale oamenilor, ceea ce reprezintă un mediu ideal de transmisie a lor.

Partea bună este că majoritatea acestor bacterii nu sînt foarte periculoase pentru sănătatea umană, iar sistemul imunitar al oamenilor le face faţă.

Desigur, nu în toate toaletele se găsesc prosoape de hîrtie, iar cercetătorii atrag atenţia că şi a rămîne cu mîinile ude, lăsîndu-le să se usuce de la sine, reprezintă o idee proastă. Este mai bine să vă ştergeţi mîinile de blugi sau să le treceţi prin păr decît să nu le uscaţi deloc, spun specialiştii.

Caleidoscop

Efectul consumului de usturoi

Un compus-cheie care se găseşte în usturoi este de 100 de ori mai puternic decît două antibiotice populare folosite împotriva toxiinfecţiei alimentare, au aflat oamenii de ştiinţă.

Testele au demonstrat că substanţa care se găseşte în usturoi, diallyl sulphide, este mai eficientă în lupta împotriva toxiinfecţiilor alimentare decît antibiotice precum, eritromicina sau ciprofloxacin.

De fapt, nu numai că este mai puternic, dar acţionează şi într-un timp mai scurt.

Doctorul Michael Konkel, de la Washington State University, a subliniat că descoperirea are potenţialul de a elimina parţial bacteriile care cauzează infecţii.

Bacteriile din clasa Campylobacter sînt cele mai comune cauze pentru toxiinfecţiile alimentare din întreaga lume.

Chişinăul, printre locurile în care este indicat să te distrezi înainte de a muri

În ultimii ani, ţara noastră a fost inclusă în diferite clasamente, de la topurile celor mai corupte ţări şi cele care furnizează sclavi, pînă la liste cu state în care locuiesc cei mai fericiţi oameni. De această dată, „Matador Network", o revistă online de călătorii, a realizat un top al locurilor în care este indicat să te distrezi înainte de a muri. În listă apare şi oraşul Chişinău.

„Dacă vi se întîmplă să călătoriţi undeva între Bucureşti şi Odesa, nu uitaţi să treceţi prin Chişinău pentru a încerca vin moldovenesc". Asta le recomandă jurnaliştii de la revista „Matador Network" celor care sînt în căutarea unor destinaţii mai puţin obişnuite. Ei au amintit despre datele oferite de Organizaţia Mondială a Sănătăţii, care arată că în ţara noastră se consumă cel mai mult alcool pe cap de locuitor, 18,2 litri. În clasamentul locurilor în care merită să mergi pentru a petrece, Moldova este pe locul şapte.

Şi capitala României a fost inclusă în listă, dar nu pentru băuturi, ci pentru arhitectura excepţională şi muzee. Autorii topului menţionează că este foarte uşor să ajungi în oraşul cîndva cunoscut sub denumirea de „Micul Paris", din orice regiune a Europei.

Primul loc în topul destinaţiilor pentru petrecăreţii nonconformişti este ocupat de oraşul Austin, din statul american Texas. Cunoscut sub sloganul „Păstraţi Austinul ciudat", aici locuiesc o mulţime de muzicieni, studenţi şi oameni de afaceri buni pentru petrecerea timpului liber.

Cu plaje superbe şi o viaţă de noapte agitată, în Barcelona poate fi găsit chiar şi un local unde poţi servi diferite băuturi pentru doar doi euro.

O altă destinaţie recomandată de revista „Matador Network" este capitala Germaniei. Şi asta pentru că, la Berlin cluburile nu par niciodată să fie închise. Cît de devreme ai ajunge în oraş, oricînd vei putea auzi o melodie preferată şi vei găsi tineri dansînd în localuri.

În top au mai fost incluse oraşele Buenos Aires, Dublin, Ibiza, Munich, New York, San Francisco şi Tokyo.

Oferta unui om de afaceri: Cel care-i va lua fiica de soţie va fi recompensat cu milioane de dolari

Recompensă de 120 de milioane de dolari pentru cel care-i va lua fiica de soţie. Nu este un scenariu desprins din vreun film, ci cazul unui magnat din Hong Kong. Oferta omului de afaceri nu este o noutate. Anul trecut, acesta promitea 60 de milioane de dolari viitorului său ginere. Pentru că rezultatele au întîrziat să apară, suma a fost dublată.

Problema este că fiica magnatului, în vîrstă de 33 de ani, are altă orientare sexuală. Ea este lesbiană, iar pînă acum niciun bărbat nu a reuşit s-o convingă să se căsătorească. Femeia spune că uriaşa sumă de bani, pusă la bătaie de tatăl său, nu a reuşit să atragă un bărbat de care să-i placă.

În schimb, ea s-a arătat bucuroasă să fie prietenă cu oricine care va cîştiga această sumă ce va fi donată ulterior organizaţiei sale de caritate.

Un student s-a dus să scoată bani şi a rămas uluit de ce i-a dat bancomatul

Un student din SUA a avut parte de întîmplarea vieţii, cînd s-a dus la un bancomat să scoată mai puţin de 100 de dolari.

„După ce am indicat suma, aparatul a început să scoată nişte sunete ciudate. Apoi a început să arunce bancnote de 100 de dolari. În total, au ieşit 1800 de dolari", a spus tînărul.

Pentru că nu ştia cum să reacţioneze, el s-a sfătuit cu apropiaţii lui. „Am ajuns acasă şi m-am consultat cu tata şi cu cel mai bun prieten, iar după două zile, am decis să merg la bancă şi să returnez suma", a declarat acesta.

Adresa redacţiei: MD 2009, Chişinău, str. A. Mateevici, 60, bir. 222. Pentru vizitatori: intrarea din str. Bănulescu-Bodoni, 2. Tel.: 57-77-52. Fax: 57-76-90.

DREPTUL · Date bancare: c/d 222472202641. BC Banca Socială. BIC:BSOCMD 2x722. c/f 37934018.

Punctul de vedere al autorilor materialelor publicate nu reflectă neapărat opinia redacţiei.

Redacţia nu corespondează cu cititorii, materialele autorilor nu se recenzează şi nu se restituie.

Tiparul executat la tipografia USM. Indice – 21596

Tiraj 4600
Com. 10/sp